

Ajuntament de
Barcelona

MU·HBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

FEBRER
JUNY 2014

CENTRE DE RECERCA I DEBAT

MU·HBA
MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

DIÀLEGS
PUBLICACIONS
SEMINARIS
JORNADES
ESTUDIS

CENTRE DE RECERCA I DEBAT FEBRER - JUNY 2014

DIÀLEGS D'HISTÒRIA URBANA I PATRIMONI

95. L'arquitectura eclèctica a Barcelona en el tombant de segle. August Font i Carreras, 1845-1924

Judith Urbano, ESARQ, UIC. Dilluns 10 de febrer, a les 19h

96. Les operacions de creació d'habitatge al nucli antic de Barcelona, 1840-1880

Pere Hereu i Maribel Rosselló, UPC

Dilluns 24 de febrer, a les 19 h

97. El temple i el fòrum de Barcino.

Arguments per a una reinterpretació

Hector A. Orengo, Universitat de Nottingham i Ada Cortès, arqueòloga

Dilluns 10 de març, a les 19 h

98. Criteris d'intervenció en els jaciments arqueològics: normatives, conceptes i arquitectures

Gemma Hernández Herrero, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya. Dilluns 24 de març, a les 19 h

99. La sala de calderes de Fabra i Coats. Criteris d'intervenció patrimonial en una rehabilitació complexa

Xavier Delgado Ferrer, arquitecte tècnic

Dilluns 7 d'abril, a les 19 h

100. Abadal i C^a, una marca d'automoció de Barcelona amb projecció internacional

Manuel Garriga i Casas, periodista i historiador del motor.

Dilluns 28 d'abril, a les 19 h

101. Els apotecaris en l'activitat i la societat de la Barcelona baixmedieval

Carles Vela Aulesa, UdG. Dilluns 12 de maig, a les 19 h

102. Els jueus de Barcelona entre l'antiguitat i l'època medieval: arqueologia i història

Prof. Johannes Heil, Hochschule für Jüdische Studien de Heidelberg. Dilluns 26 de maig, a les 19 h

103. El comerç atlàntic. El bacallà i l'alimentació a Barcelona, s. XVII-XIX

Francesc Valls, UB. Dilluns 16 de juny, a les 19 h

104. Els grans magatzems El Siglo, 1872-1953.

La introducció de noves formes de comerç a Barcelona

Luis Conde Moragues, enginyer i Llicenciat en Història

Dilluns 30 de juny, a les 19 h

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Martí l'Humà

L'assistència a totes les sessions és gratuïta.

L'aforament és limitat

CICLES DE CONFERÈNCIES

Barcelona, Catalunya i el sistema mundial del 1714

- **El constitucionalisme a Catalunya: de la postguerra de 1652 a les constitucions de 1702/1706**

Eva Serra, UB. Dijous 13 de febrer a les 19 h

- **El mirall del mercantilisme europeu. Narcís Feliu de la Peña**

Andrea Ricci, historiador. Dijous 6 de març a les 19 h

- **La innovació cultural a la cort de Carles III a Barcelona**

Joan Ramon Triadó Tur, UB. Dijous 27 de març a les 19 h

- **La Guerra de Successió des de l'Hospital de Santa Creu**

Adrià Cases, historiador. Dijous 3 d'abril a les 19 h

- **Després de la pau d'Utrecht: de la resistència a la Nova Planta**

Joaquim Albareda, UPF. Dijous 22 de maig a les 19 h

- **El debat setcentista sobre els efectes de la Guerra de Successió,**

Ramon Grau, historiador. Dijous 5 de juny, a les 19 h

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Martí l'Humà

L'assistència a totes les sessions és gratuïta.

L'aforament és limitat.

La flota aliada prenent Barcelona el 1705. W. RAYNER, 1738. ICC

Perseguits i salvats. La fugida dels refugiats jueus durant la II Guerra Mundial a través dels Pirineus i Barcelona.

Organitza: Diputació de Barcelona dins el programa europeu "Europe for Citizens" i MUHBA.

Durant la II Guerra Mundial (1939-45) milers de persones, entre seixanta i vuitanta mil, majorment jueus, però també resistents i soldats, van creuar els Pirineus fugint de la barbàrie nazi. Les xarxes d'evasió els portaven a Barcelona on molts van continuar el camí cap a la llibertat.

Dilluns 17, dimarts 18 i dimecres 19 de març

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Martí l'Humà

L'assistència és gratuïta. Es recomana reserva prèvia

La recuperació de les pintures de la domus romana d'Avinyó, 15

Les excavacions arqueològiques dutes a terme entorn al carrer Avinyó núm. 15 van posar al descobert una domus romana de segle I d.C. Destaca pels seus mosaics i les belles decoracions pintades que s'han conservat fins els nostres dies. Intervindran: Carme Miró (Servei d'Arqueologia), Julia Beltrán de Heredia (MUHBA), Lidia Font i Pagès (MUHBA), Alicia Fernández (Universitat de Murcia) i Silvia Llobet, conservadora restauradora

Dijous 10 d'abril, de 16.15 a 20 h, MUHBA Plaça del Rei, 7 € (reduïda: 4 €)

Alimentar Barcelona.

De la protecció a la regulació, 1820-1930

Coordinació: Mercè Renom

En el context d'una ciutat industrial on s'accentuava una diferenciació social, que també era una diferenciació de consum alimentari de classe i de gènere, els governs municipals havien de fer front als nous reptes i compensar els efectes que tenien les mesures liberalitzadores sobre els antics privilegis de protecció de la subsistència veïnal. Per fer-ho, no solament es va mantenir la protecció del proveïment de pa, com a garantia d'estabilitat social, sinó que la funció de l'administració municipal va reorientar-se, de proveïdora a reguladora. Es van desenvolupar noves vies de control de qualitat, salubritat, i preus; i van emergir amb èxit noves propostes comercials públiques i privades.

Dijous 8 de maig, de 9 a 18h i divendres 9 de maig, de 9.30 a 14 h

Lloc: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, Sala d'Actes (Santa Llúcia 1, 08002 Barcelona)

Preu: 32€ (estudiants, aturats i jubilats: 16€)

Barcelona i els seus corresponsals (1890-1960) V Seminari de Literatura i Ciutat

Coordinació: Antoni Martí Monterde, UB

Entre les millors pàgines de la literatura catalana es compten els centenars de reportatges, cròniques i llibres de viatge dels escriptors que van exercir de corresponsals a diverses ciutats europees. A més a més de fer-se càrrec dels esdeveniments principals en els respectius països visitats, en algunes ocasions immersos en moments decisius de la història europea, en cada crònica aquests escriptors desprenien una lliçó, un matís, una aportació per la construcció reflexiva de la seva ciutat d'origen, Barcelona, on es trobava el seu públic lector, i al qual, a través de la mirada a l'altre, se'ls mostraven camins alternatius per la constitució de la pròpia societat. Els periodistes i escriptors catalans a Europa van ser, d'aquesta manera, un dels motors de l'europeisme cultural barceloní. Intervindran: Rossend Arqués (UAB); Àlex Matas (UB); Antoni Monterde (UB); Ester Pino (UB)

Dijous 29 de maig, de 17 a 21 h

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Martí l'Humà

Preu: 7€ (estudiants, aturats i jubilats: 4€)

Música i política. La cort de Carles III i l'atracció de Barcelona a Europa, 1705-1713

Coordinadora: Tess Knighton (ICREA/ CSIC)

L'objectiu del seminari és aprofundir en el coneixement de les xarxes musicals que es creen entre Barcelona i altres capitals europees, com ara Viena, Nàpols, Madrid i Lisboa, a les primeres dècades del segle XVIII i dels repertoris musicals en un moment històric de molta transcendència per al desenvolupament de les arts. La presència de la cort de Carles III a Barcelona va comportar la introducció de nous gèneres musicals i l'europeïtzació dels compositors i els intèrprets dels cercles cortesans. També va suposar un canvi radical del model de mecenatge musical. Intervindran: Juan José Carreras (Universidad de Zaragoza), José María Domínguez (Universidad de La Rioja), Andrea Sommer-Mathis (Universität Wien) i Álvaro Torrente (Universidad Complutense de Madrid)

Dijous 19 de juny, de 17 a 20.30 h

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Martí l'Humà

Preu: 7€ (estudiants, aturats i jubilats: 4€)

FORMACIÓ

Relat urbà, narrativa i representacions d'itineraris històrics

Organitzat pel MUHBA i el l'Institut del Teatre

Curs de postgrau organitzat pel Museu d'Història de Barcelona i l'Institut del Teatre per formar experts en la ideació i interpretació d'itineraris històrics urbans. Aquest postgrau aglutina continguts relacionats amb la història urbana, el patrimoni i l'art dramàtic i se centra en la pràctica d'"itinerar", un llenguatge en la gramàtica del qual coneixement i emoció es fonen en diferents formes d'apropiar-se de la ciutat. Aquest postgrau està pensat per formar professionals amb un sòlid coneixement històric i patrimonial i capaços d'articular-lo en noves propostes i format culturals.

Dates: 22 d'abril a 13 de desembre de 2014

Llocs: Institut del Teatre Plaça Margarida Xirgu, s/n

Museu d'Història de Barcelona, Plaça del Rei s/n

Per a més informació:

Raimon Àvila: avilacr@institutdelteatre.cat
museuhistoria.bcn.cat

Intervenció i gestió del paisatge i del patrimoni

El postgrau té com a objectiu la formació d'experts habilitats per integrar i dirigir equips multidisciplinaris que desenvolupin projectes d'intervenció i gestió centrats en el camp del patrimoni històric i del paisatge urbà. Es tracta d'un programa d'especialització professional orientat cap a la posada en pràctica del Conveni Europeu del Paisatge en la seva vessant patrimonial.

Dates: d'octubre a juny

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Carreras Candi

Per a més informació: consulteu al web

Ciutats per a pensar Europa

Curs de la Universitat de Barcelona, en col·laboració amb el MUHBA. Organitza: Màster Barcelona-Europa. Literatura i història comparada dels intel·lectuals.

Coordinació: Antoni Martí Monterde

La idea d'Europa no s'escriu només des dels grans centres de poder econòmic o polític; la literatura serveix per mostrar d'altres geografies, d'altres maneres de pensar-la. El curs *Ciutats per a pensar Europa* vol documentar i reflexionar sobre el paper de ciutats que, des de situacions de complexitat semblant a la de Barcelona –sovint molt més marcada–, aporten un llegat de preguntes sobre

Europa que convé tenir present. Aquesta primera edició del Ciutats per a pensar Europa reflexionarà sobre la relació entre literatura, ciutat i la idea d'Europa a partir de diversos casos concrets: Barcelona, Weimar, Estrasburg, Trieste, Brussel·les, Lisboa, Belgrad-Sarajevo, complementades amb la mirada que alguns dels millors periodistes catalans –Rusiñol, Xammar, Gaziel i Pla– van donar de París, Berlín, Madrid i Roma.

6 crèdits ECTS. Convalidable per crèdits de Grau i de Màster

Dates: de 5 al 29 de maig

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Padellàs

Per a més informació: museuhistoria.bcn.cat

www.ub.edu/masterbcn-eu-lhci/ca/

PUBLICACIONS I PRESENTACIONS

Barcelona, una iconografia urbana de la Transició. La donació Villuendas + Gómez

QUARHIS. Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona, 10

Julia Beltrán de Heredia, editora

Conservar els murals del Trecento.

El paper de la tècnica pictòrica Lidia Font, editora

Reraguarda/Bcn Guia d'Història Urbana

Call/Bcn Guia d'Història Urbana

Dates: a determinar. Consulteu al web

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Martí l'Humà

Avançament de la programació...

L'Església a Catalunya i la Guerra de Successió

Organitza el SAF. Servei d'Arxius de la Federació Catalana de Monges Benedictines amb la col·laboració del MUHBA.

Les jornades volen ser un espai comú d'aportacions i reflexió entorn el paper que va desenvolupar l'Església catalana, entesa en un sentit ampli (Papat, bisbes, catedrals, clergues, parròquies, monestirs, convents, institucions de beneficència...), al llarg de la Guerra de Successió: el seu posicionament, les seves vivències i els seus protagonistes.

Divendres 5 i Dissabte 6 de setembre de 2014

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala Martí l'Humà

Per més informació vegeu www.federaciobenedictines.cat

bcn.cat/museuhistoria
facebook.com/barcelonacultura
twitter.com/bcnultura

MUHBA Museu d'Història de Barcelona

Informació i reserves:

Tel: 93 256 21 22

reservesmuhba@bcn.cat

Horari d'atenció:

de dilluns a divendres feiners

de 10:00 a 14:00 i de 16:00 a 19:00 h

El MUHBA compta amb el suport del Cercle del Museu

Patrons benefactors

abertis

SIEMENS

Patrons institucionals

Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País

Consell Econòmic i Social de Barcelona

Ateneu Barcelonès

Sport Cultura Barcelona

Associació Consell de Cent

Institut Europeu de la Mediterrània

Fundació Centre Internacional de Música Antiga

Associació Enginyers Industrials de Catalunya

Associats

Amics

